

De Europese domiciliëring

Beschrijving

Werking van de Europese domiciliëring

Versie 2.1 – Juni 2017

Deze brochure mag zonder wijzigingen van de inhoud worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt zonder voorafgaande toestemming van Febelfin mits de bron wordt vermeld. Veranderingen aan de inhoud mogen enkel met voorafgaande schriftelijke toestemming van Febelfin.

Inhoudstafel

Voorafgaande opmerking en chronologie van de aanpassingen	5
1 Inleiding	6
2 Definitie	7
3 Werkwijze: algemeen	10
3.1 Commercieel akkoord – Het mandaat	10
3.2 De aankondiging (pre-notification)	11
3.3 De schuldeiser verzendt bestanden naar zijn bank	11
3.4 Rol van de bank van de schuldeiser	11
3.5 Rol van de bank van de schuldenaar	11
3.6 Bescherming van de schuldenaar	11
4 Verwerking van de invorderingen	12
4.1 Administratie bij de bank van de schuldeiser	12
4.1.1 Aansluiting van een nieuwe schuldeiser	12
4.2 Mandatenbeheer	13
4.2.1 Standaardgegevens mandaat	13
4.2.2 Wijziging van een mandaat	14
4.2.2.1 Wijziging van een schuldeiser	14
4.2.2.2 Wijziging van rekeningnummer van een schuldenaar	14
4.3 Invorderingen	14
4.3.1 Afgifte van invorderingen	14
4.3.2 R-transacties	16
4.3.3 Rechtzetting van invorderingen	20
4.3.4 Beëindiging door een schuldeiser	21
4.3.5 Beheer mandaten cyclus	21
4.4 Uitwisseling berichten tussen bank en schuldeiser	23
4.4.1 Van schuldeiser naar bank	23
4.4.2 Van bank naar schuldeiser	23
5 Verantwoordelijkheden van de schuldeiser	24
6 Voordelen voor de schuldeiser	25
6.1 Europese betalingsruimte	25
6.2 Terugkerende en eenmalige Europese domiciliëring	25
6.3 Volledig geautomatiseerde processen	25
6.4 De mogelijkheid om de invorderingsdatum te bepalen	25
6.5 Rechtzetting van invorderingen	25

6.6 Consumentenvertrouwen.....	25
7 Wijzigingen	27
8 Lexicon	28
Bijlage 1: SDD codes in CODA	31
Bijlage 2: Vertalingen.....	33

Voorafgaande opmerking en chronologie van de aanpassingen

De inhoud van deze brochure is gebaseerd op alle gegevens die gekend waren op het ogenblik waarop ze werd opgemaakt.

Raadpleeg regelmatig uw bank of www.sepabelgium.be voor een stand van zaken en voor bijkomende algemene informatie.

Dit document is met de grootste zorg opgesteld om de juistheid ervan te garanderen. Febelfin kan echter op geen enkele wijze aansprakelijk worden gesteld voor verlies of schade veroorzaakt door onjuiste of onvolledige informatie in dit document.

Deze tekst is ook beschikbaar in het Frans.

Voor meer informatie kan de klant terecht bij zijn bank.

Chronologie van de aanpassingen

Versie 1.0 – augustus 2015: opstelling

Versie 2.0 – november 2016: aanpassingen n.a.v. Rulebook Changes 2016

Versie 2.1 – juni 2017: aanpassingen n.a.v. Rulebook Changes 2017

1 Inleiding

De Europese domiciliëring (SEPA Direct Debit) is een van de drie producten (samen met de Europese overschrijving en de betaling met kaart) die zijn ontwikkeld in het kader van de invoering van de SEPA (Single Euro Payments Area of het gemeenschappelijke eurobetalingsgebied).

De SEPA heeft als doel elke Europese bankcliënt de mogelijkheid te bieden binnen heel Europa betalingen in euro uit te voeren zoals hij dat doet in zijn eigen land, d.w.z. met hetzelfde gemak, dezelfde veiligheid en dezelfde uitvoeringstermijnen als een binnenlandse betaling. De Europese domiciliëring houdt rekening met de bepalingen van de Europese Richtlijn betreffende de betalingsdiensten¹, de Wet van 14 april 2014 houdende invoering van boek VII “Betalings- en kredietdiensten” in het Wetboek van economisch recht en EU-Verordening 260/2012 SEPA End date².

Schuldeisers vinden in deze brochure alle nuttige informatie met betrekking tot het gebruik van de Europese domiciliëring. Voor de schuldenaars zijn er flyers beschikbaar met meer algemene informatie op www.sepabelgium.be.

---

¹ Europese Richtlijn 2007/64/EG van 13 november 2007 betreffende de betalingsdiensten in de interne markt – PBEG van 5 december 2007 L 319/1

² Verordening (EU) Nr. 260/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 14 maart 2012 tot vaststelling van technische en bedrijfsmatige vereisten voor overmakingen en automatische afschrijvingen in euro en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 924/2009

2 Definitie

Met een domiciliëring kunnen schuldeisers eenmalige of herhaalde facturen voor abonnementen, telefoon-, gas- en elektriciteitskosten, enz. onmiddellijk innen. Met de voorafgaande toestemming van de schuldenaar worden de uitgaven/facturen dan automatisch betaald zonder dat de klant-schuldenaar zelf de betalingen hoeft uit te voeren.

De Europese domiciliëring biedt de mogelijkheid om in tal van Europese landen gebruik te maken van eenzelfde dienst.

De Europese domiciliëring werkt volgens een schema met vier partijen: de schuldenaar, de schuldeiser, de bank van de schuldenaar en de bank van de schuldeiser.

Er bestaan 2 verschillende schema's: de Europese domiciliëring Core en de Europese domiciliëring B2B:

- Europese domiciliëring Core: dit schema kan gebruikt worden door iedereen, particulieren en professionelen.
- Europese domiciliëring B2B: dit schema kan enkel door professionelen (niet-consument) worden gebruikt.

De belangrijkste kenmerken van beide schema's:

	Europese domiciliëring Core (SDD Core Scheme)	Europese domiciliëring B2B (SDD B2B Scheme)
Bereik (landen)	Binnenlands en grensoverschrijdend In alle lidstaten van de Europese Unie plus landen zoals IJsland, Liechtenstein, Monaco, Noorwegen en Zwitserland, (SEPA-zone ³)	
Bereik (banken)	Alle banken ⁴ zijn verplicht om dit schema te ondersteunen voor hun schuldenaars	Banken kunnen, maar zijn niet verplicht dit schema te ondersteunen voor hun schuldenaars
Versies	Terugkerende invordering en eenmalige invordering	
Schuldeisersidentificatie	Eén nummer voor de identificatie van de schuldeiser, geldig in alle SEPA-landen	
Mandaat		

³ Voor de volledige lijst van betrokken landen zie <http://www.europeanpaymentscouncil.eu/index.cfm/knowledge-bank/epc-documents/epc-list-of-sepa-scheme-countries/>

⁴ Inzake bereikbaarheid bepaalt de Verordening EU 260/2012: "Een betalingsdienstaanbieder van een begunstigde die bereikbaar is voor een binnenlandse overmaking in het kader van een betalingsschema is overeenkomstig de voorschriften van een Uniebrede betalingsschema bereikbaar voor overmakingen die worden geïnitieerd door een betaler via een betalingsdienstaanbieder die zich in om het even welke lidstaat bevindt."

	Europese domiciliëring Core (SDD Core Scheme)	Europese domiciliëring B2B (SDD B2B Scheme)
Beheer van de mandaten	De schuldeiser is verantwoordelijk voor het opmaken, wijzigen, annuleren en archiveren van het mandaat	
Mandaatformulier	Europees domiciliëringsmandaat CORE ⁵ (met specifieke juridische clausules voor CORE)	Europees domiciliëringsmandaat B2B ⁶ (met specifieke juridische clausules voor B2B)
Rekeningnummer	IBAN + BIC ⁷	
Mandaatbevestiging bij de bank van de schuldenaar	Niet van toepassing	De schuldenaar dient het mandaat te bevestigen bij zijn bank
Duur van het mandaat	Het mandaat vervalt: <ul style="list-style-type: none"> - na herroeping door schuldenaar of schuldeiser - of na 36 maanden zonder invordering 	
Invordering		
Formaat	XML (zie www.sepabelgium.be en www.febelfin.be)	
Tijdstip aanbieding van inningen	1 interbankwerkdag vóór inning	1 interbankwerkdag vóór inning
Bescherming van de schuldenaar		
Diensten van de bank ter bescherming van de schuldenaar	<ul style="list-style-type: none"> - Beperking van het gebruik: <ul style="list-style-type: none"> o Maximumbedrag per invordering o Maximumfrequentie van de invorderingen in een bepaalde periode - Aangeven van de schuldeisers voor wie wel of geen invorderingen mogen worden aanvaard - Verhindern dat de rekening kan gedebiteerd worden via een domiciliëring 	Geen verplichting voor de bank om deze diensten aan te bieden

⁵ Er zijn voorbeelden beschikbaar op de website van de NBB:

<https://www.nbb.be/nl/betalingssystemen/betalingsstandaarden/domicilieringsmandaten>

⁶ Er zijn voorbeelden beschikbaar op de website van de NBB:

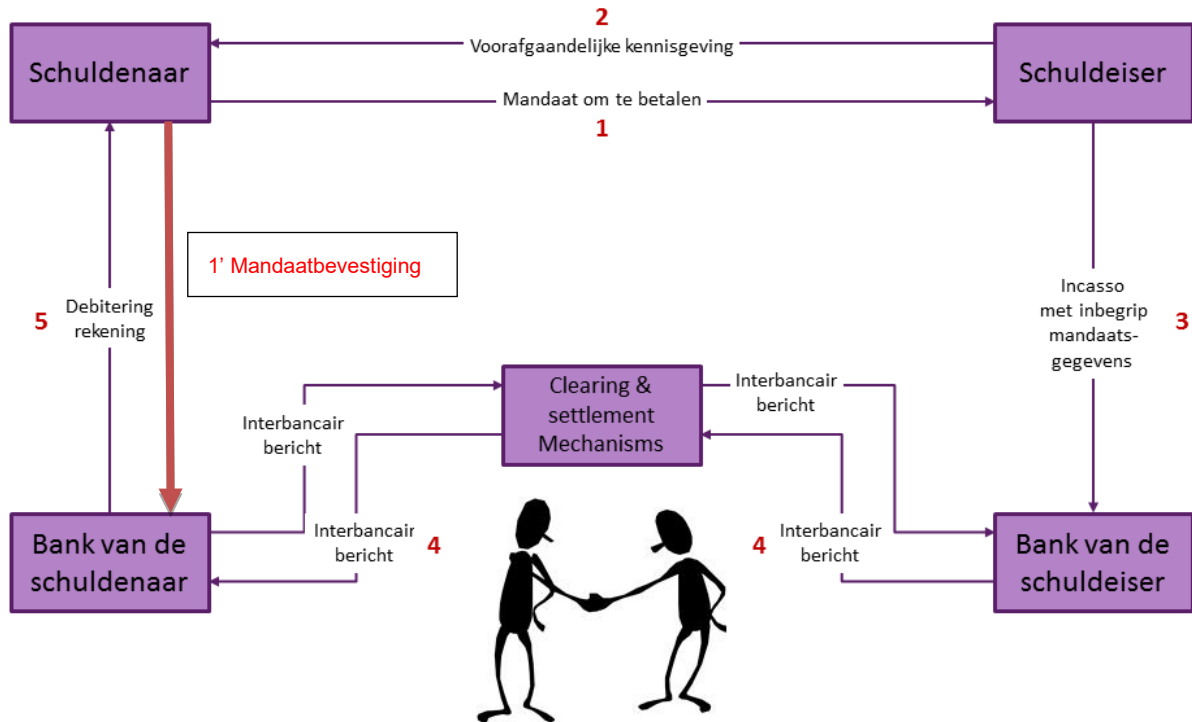
<https://www.nbb.be/nl/betalingssystemen/betalingsstandaarden/domicilieringsmandaten>

⁷ De BIC is alleen verplicht indien de bank van de schuldenaar zich in een land bevindt dat geen deel uitmaakt van de Europese Economische Ruimte.

	Europese domiciliëring Core (SDD Core Scheme)	Europese domiciliëring B2B (SDD B2B Scheme)
Verzoek tot terugbetaling door de schuldenaar bij zijn bank	<ul style="list-style-type: none"> - schuldenaar kan onvoorwaardelijke terugbetaling aanvragen tot 8 weken na inning - in geval van een ongeldig mandaat, is de terugbetalingsperiode 13 maanden.	niet van toepassing
Betwisting	Af te handelen tussen schuldeiser en schuldenaar	

3 Werkwijze: algemeen

3.1 Commercieel akkoord – Het mandaat

Dit is een akkoord tussen de klant (schuldenaar) en zijn leverancier (schuldeiser) voor de betaling van een factuur voor een dienst/product door middel van een Europese domiciliëring.

- De leverancier bezorgt de klant een papieren of elektronisch mandaat.
- Indien de klant beslist om via een Europese domiciliëring te betalen, vult hij het mandaatformulier in, ondertekent het en stuurt het terug naar de leverancier. Hierdoor geeft hij deze laatste de toestemming om zijn rekening eenmaal (eenmalige debitering) of verscheidene malen (terugkerende domiciliëring) te debiteren.
- In geval van een domiciliëring B2B (enkel voor professionelen) moet de schuldenaar het mandaat bevestigen bij zijn bank.
- De schuldeiser bewaart het mandaat volgens de nationale wettelijke termijnen die van toepassing zijn in het land van de schuldenaar.
- Wanneer een schuldenaar zijn mandaat wenst te beëindigen, dan moet hij dit meedelen aan de schuldeiser.

3.2 De aankondiging (pre-notification)

De schuldeiser stuurt een aankondiging met vermelding van het bedrag en de datum van invordering naar de klant.

3.3 De schuldeiser verzendt bestanden naar zijn bank

De schuldeiser maakt een bestand met inningen, inclusief de mandaatinformatie, op volgens het SEPA-formaat (zie Implementation Guidelines op <https://www.febelfin.be/nl/betaalverkeer/richtlijnen-en-protocollen-bankstandaarden>) en stuurt dit naar zijn bank.

3.4 Rol van de bank van de schuldeiser

De bank van de schuldeiser verwerkt de bestanden en bezorgt ze aan de betrokken schuldenaarsbanken via een verrekenings- en vereffeningssysteem ('clearing en settlement').

3.5 Rol van de bank van de schuldenaar

De bank van de schuldenaar controleert bij ontvangst van de invordering een aantal gegevens en debiteert de rekening van haar cliënt.

De bank van de schuldenaar kan een invordering weigeren vóór of na de datum van de verrekening op eigen initiatief of op verzoek van haar cliënt (zie 4.3.2.).

3.6 Bescherming van de schuldenaar

In het Core schema kan de schuldenaar de onvoorwaardelijke terugbetaling vragen van een reeds uitgevoerde invordering binnen een termijn van acht weken vanaf de inning. Als het mandaat voor Europese domiciliëring ongeldig is of niet bestaat, kan de schuldenaar tot dertien maanden na de inning de terugbetaling van de invordering vragen.

Voor betwistingen omtrent transacties op een B2B mandaat, moet de schuldenaar rechtstreeks contact nemen met de schuldeiser.

4 Verwerking van de invorderingen

4.1 Administratie bij de bank van de schuldeiser

4.1.1 Aansluiting van een nieuwe schuldeiser

De schuldeiser sluit een overeenkomst met zijn bank met betrekking tot de regels en voorwaarden voor de Europese domiciliëring. Op basis van die overeenkomst zal de bank instructies van de schuldeiser krijgen en uitvoeren.

De bank van de schuldeiser zorgt voor de toekenning van een SEPA-schuldeiseridentificatienummer. Dat nummer wordt toegekend aan één specifieke entiteit en geldt in alle SEPA-landen, zodat elke schuldeiser voor heel dit gebied slechts één schuldeiseridentificatienummer nodig heeft.

Het schuldeiseridentificatienummer bevat de volgende elementen:

- Posities 1 en 2: ISO-landcode van de schuldeiser (BE voor België)
- Posities 3 en 4: Controlecijfer (berekend op basis van posities 1 tot 2 en 8 tot 35)
- Posities 5 tot 7: 'Business code' van de schuldeiser; (default "ZZZ")
- Posities 8 tot 35: Landspecifieke identificatie

Specifiek voor België:

- A. Ofwel bevat de identificatie het ondernemingsnummer van de schuldeiser (als de schuldeiser dit heeft)
- B. Heeft de schuldeiser geen ondernemingsnummer, dan kent de bank van de schuldeiser zelf een specifiek nummer toe, met de volgende structuur:
  - i. Posities 8 tot 10: protocolcode van de bank van de schuldeiser (bankidentificatiecode bestaande uit 3 cijfers – <https://www.nbb.be/nl/betalingssystemen/betalingsstandaarden/bankidentificatiecodes>)
  - ii. Positie 11: "D"
  - iii. Posities 12 tot 20 (tot 9 posities beschikbaar): oplopend cijfer toegekend door de bank van de schuldeiser

Voorbeeld van een schuldeiseridentificatienummer:

- met ondernemingsnummer (0456 810 810): BE12 001 0456810810
- een specifiek nummer: BE69 ZZZ 050D000000008

De 'business code' kan worden gebruikt om binnen een onderneming onderscheid te maken tussen verscheidene business units. Ze is niet nodig om een mandaat op uniforme wijze te identificeren, maar bevat wel nuttige informatie voor de schuldeiser (bijv.: nummer van de dochteronderneming, taalcode, specifieke dienst, enz.). **De 'business code' heeft geen invloed op het controlecijfer (check digit) en verandert dus niets aan de geldigheid van het mandaat en aan de identificatiegegevens van de schuldeiser.**

Aan de schuldeiser wordt sterk aangeraden slechts één schuldeiseridentificatienummer waar ook in de SEPA te gebruiken en gebruik te maken van de 'business codes' om interne organisatorische redenen.

4.2 Mandatenbeheer

4.2.1 Standaardgegevens mandaat

De schuldenaar ondertekent een mandaat. Dit betekent dat hij ermee akkoord gaat dat:

- de schuldeiser zijn bank verzoekt om de inning uit te voeren
- zijn bank zijn rekening debiteert ter betaling van de inning van de schuldeiser.

Het mandaat moet steeds rechtsgeldig ondertekend zijn.

Elk mandaat moet verplicht de volgende gegevens bevatten:

- Het woord "SEPA"
- 'Europese domiciliëring' of 'Europese domiciliëring B2B'
- de vereiste juridische clausules van het betrokken schema (o.a. de melding van het recht op terugbetaling in het CORE schema en het ontbreken van dat recht in het B2B schema)
- één mandaatreferte (bepaald door de schuldeiser en beperkt tot 35 posities)
- naam en volledig adres (+ land) van de rekeninghouder (schuldenaar)
- naam en volledig adres (+land) van de schuldeiser
- schuldeiseridentificatie
- IBAN van de schuldenaar (BIC optioneel vanaf 1 februari 2016)
- reden van het onderliggend contract en beschrijving
- type betaling (eenmalig of terugkerend)
- datum en plaats van ondertekening
- handtekening van de rekeninghouder (schuldenaar).

De keuze van de lay-out is vrij, maar de inhoud is verplicht; bovendien moeten alle gegevens op de voorzijde vermeld worden.

Onderstaande gegevens kunnen toegevoegd worden aan het mandaat ter informatie:

- De naam en/of identificatie van de uiteindelijke schuldenaar (in te vullen indien rekeninghouder een betaling doet voor een derde schuldenaar)
- Naam en/of identificatie van de uiteindelijke schuldeiser (in te vullen enkel wanneer een schuldeiser een betaling invordert namens een uiteindelijke schuldeiser)

Op <https://www.nbb.be/nl/betalingssystemen/betalingsstandaarden/domicilieringsmandaten> kan u enkele voorbeelden van SEPA-mandaten Europese domiciliëring terugvinden.

Voor de vertaling van de gegevens van het mandaat, zie:

<http://www.europeanpaymentscouncil.eu/index.cfm/other/core-sdd-mandate-translations/>

4.2.2. Wijziging van een mandaat

4.2.2.1. Wijziging van een schuldeiser

Bij elke invordering moet de schuldeiser een aantal gegevens betreffende het mandaat meesturen (zie ook 4.2.1 Standaardgegevens mandaat).

De schuldeiser is verantwoordelijk voor het doorgeven van elke wijziging in zijn gegevens (naam, adres, schuldeiseridentificatie, ...) aan zijn bank en schuldenaars. Hij geeft die wijzigingen door samen met de eerstvolgende invordering, in hetzelfde XML-bericht.

Bij de volgende invorderingen worden de gewijzigde gegevens telkens meegestuurd in plaats van de oorspronkelijke gegevens.

4.2.2.2. Wijziging van rekeningnummer van een schuldenaar

De schuldeiser moet ook een wijziging van het rekeningnummer van de schuldenaar aan zijn bank melden.

Hij vermeldt die wijziging samen met de eerstvolgende invordering, in hetzelfde XML-bericht.

Bij de volgende invorderingen worden de gewijzigde gegevens telkens meegestuurd in plaats van de oorspronkelijke gegevens.

4.3 Invorderingen

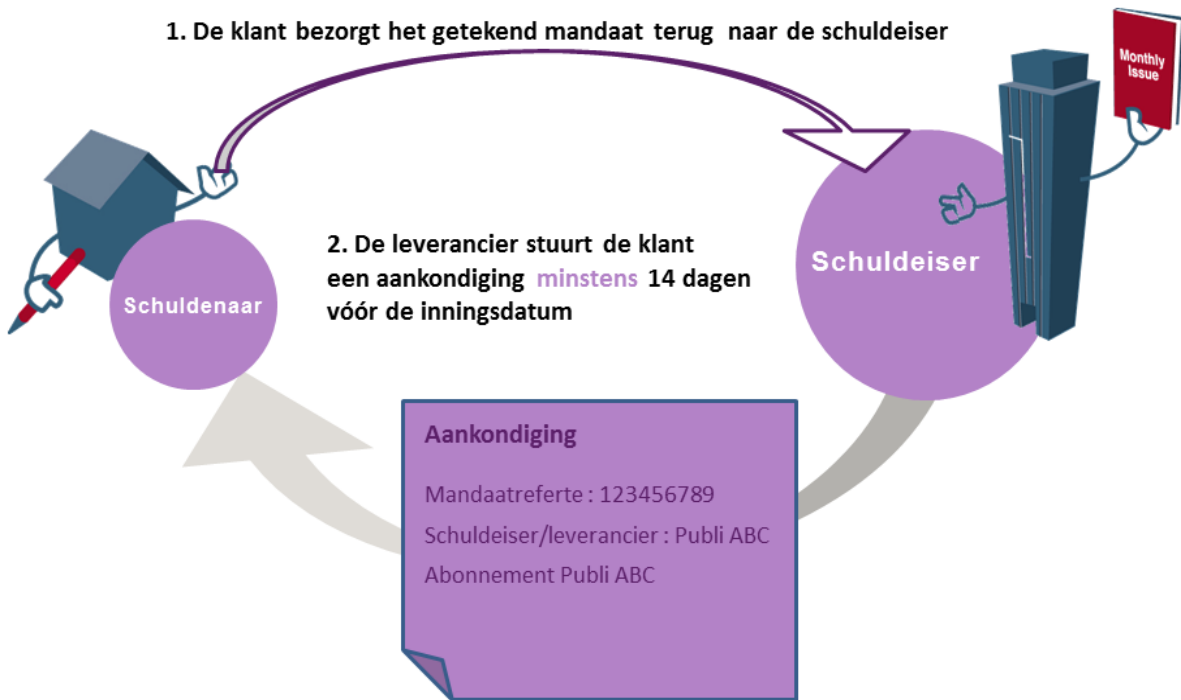
4.3.1 Afgifte van invorderingen

Vanaf het ogenblik waarop de schuldeiser het ondertekende mandaat heeft gekregen, kan hij invorderingen aanbieden.

- **Aankondiging (pre-notificatie)**

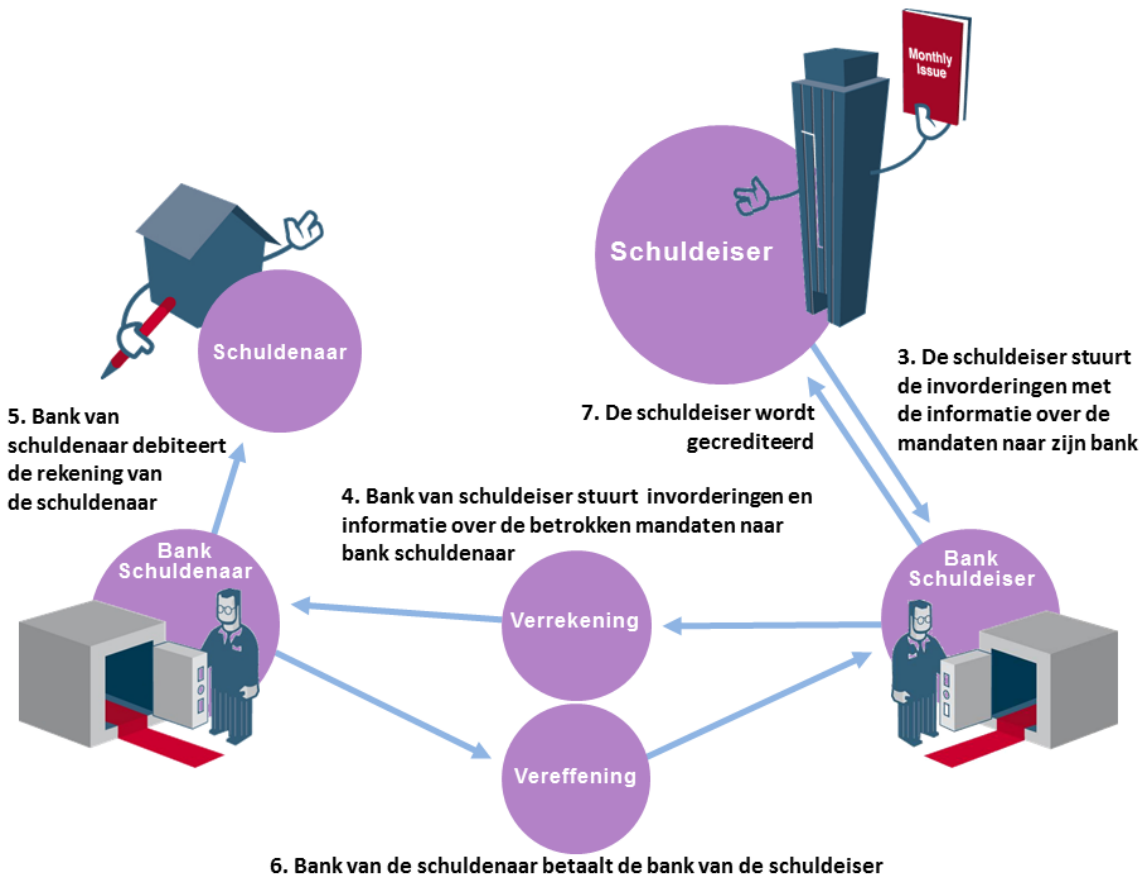
De schuldeiser stuurt de schuldenaar een aankondiging minstens 14 kalenderdagen vóór de inningsdatum, tenzij anders overeengekomen met de schuldenaar. Het is ook mogelijk om verscheidene invorderingen aan te kondigen in één document. Dit kan voor transacties die maximum één jaar in de toekomst liggen en waarvan het bedrag en de debiteringsdata gekend zijn.

De lay-out mag vrij worden gekozen, maar moet de inningsdatum en het te debiteren bedrag vermelden. De schuldeiser kan de aankondiging afzonderlijk versturen of bijvoorbeeld op de factuur toevoegen.

• **Invorderingen**

De schuldeiser stuurt de invorderingen naar zijn bank, samen met de informatie over de mandaten. Daarvoor gebruikt hij de bancaire XML-lay-out.

De bank van de schuldeiser bepaalt de datum voor de uitvoering van de bestanden. Zij houdt daarbij rekening enerzijds met de door de schuldeiser gevraagde inningsdatum en anderzijds met de vastgestelde minimumperiodes:

- A. voor elke (CORE/B2B) invordering van een terugkerende reeks of een eenmalige invordering (OOFF) bedraagt die minimumperiode 1 TARGET dag bij de bankier van de schuldenaar (ontvangst).

Het bestaan van een CORE-mandaat wordt geregistreerd bij de bank van de schuldenaar na ontvangst van een correcte eerste invordering.

- **Verrekening**

De bank van de schuldeiser stuurt de invorderingen, samen met de informatie over de mandaten, naar de bank van de schuldenaar. Daarvoor selecteert zij een verrekenings- en vereffeningssysteem. Dat systeem zal de transacties versturen op basis van de BIC⁸ (Business Identifier Code) en doorsturen naar de banken van de respectieve schuldenaars.

- **Debet rekening schuldenaar**

De bank van de schuldenaar debiteert de rekening van haar cliënt als dat mogelijk is.

- **Vereffening**

Het verrekenings- en vereffeningssysteem zorgt voor de vereffening van de invordering op de vervaldatum. Het systeem debiteert de bank van de schuldenaar voor het bedrag van de invordering en crediteert de bank van de schuldeiser voor hetzelfde bedrag.

- **Credit rekening schuldeiser**

De bank van de schuldeiser crediteert de rekening van de schuldeiser.

4.3.2 R-transacties

Wanneer een van de partijen een invordering niet op de normale wijze kan behandelen, start een uitzonderingsprocedure. Transacties gegenereerd en verstuurd in het kader van dergelijke uitzonderingsprocedure worden 'R-transacties' genoemd.

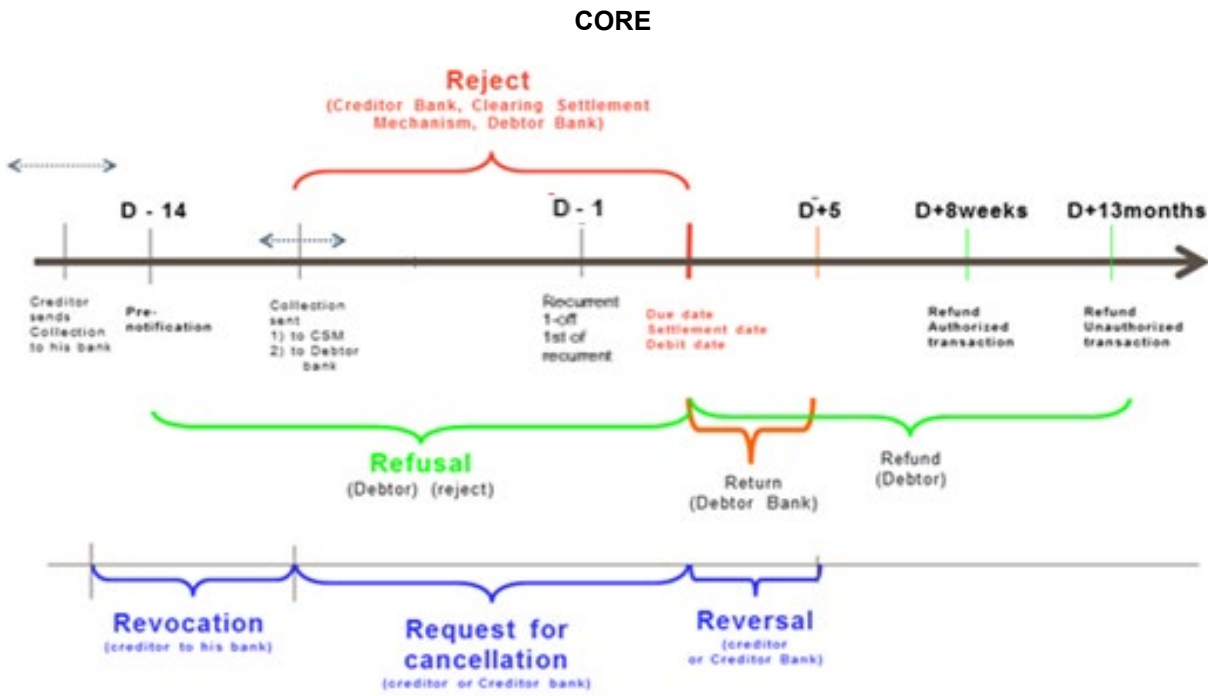

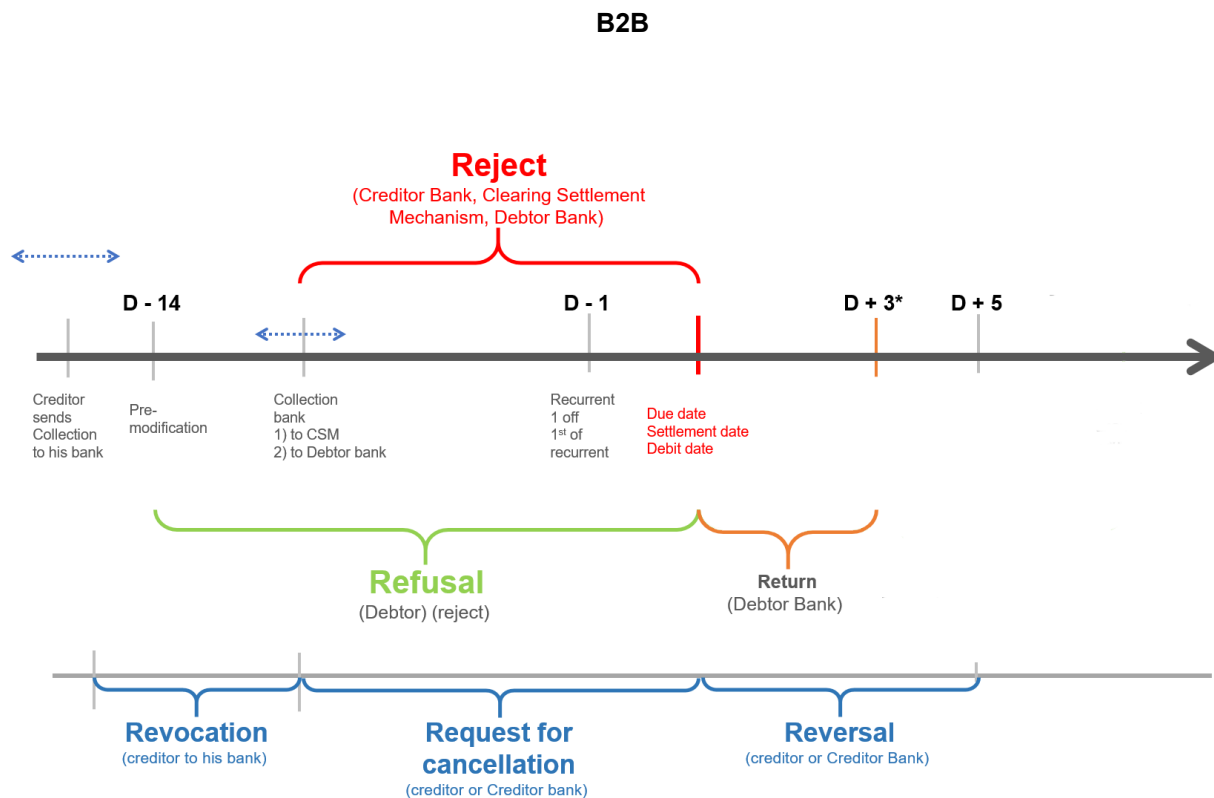
⁸ De BIC is alleen verplicht indien de bank van de schuldenaar zich in een land bevindt dat geen deel uitmaakt van de Europese Economische Ruimte.

De bank van de schuldeiser rapporteert deze R-transacties naar de schuldeiser (zie punt 4.3.5).

Sommige R-transacties worden vóór de vereffening gegenereerd, andere pas nadien. De verschillende R-transacties worden op een gestandaardiseerde manier verwerkt.

(*) voor de invorderingen met vervaldatum vóór 15 november 2017, D+2

Voor de vertaling van alle benamingen in bovenstaand schema, zie het lexicon.

- **R-transacties vóór de vereffening**

- A. Refusal (**geweigerde** Europese domiciliëring)

De schuldenaar kan, op basis van de aankondiging, een invordering weigeren vooraleer de inning heeft plaatsgevonden. Hierbij vraagt de schuldenaar aan zijn bank om de invordering niet te betalen. De bank van de schuldenaar zal die invordering in dit geval weigeren en verstuurt een 'Reject' naar de bank van de schuldeiser.

De schuldenaar kan weigeren vanaf de dag waarop hij de aankondiging heeft gekregen en uiterlijk op de vervaldatum van de invordering.

- B. Reject (**onuitvoerbare** Europese domiciliëring)

'Rejects' zijn invorderingen die afwijken van de normale uitvoering vóór de interbancaire verrekening plaatsvindt, om de volgende redenen:

- o technische redenen gedetecteerd door de bank van de schuldeiser, het verrekenings- en vereffeningssysteem of de bank van de schuldenaar (bijvoorbeeld ongeldig formaat, verkeerd IBAN-controlecijfer);
- o de bank van de schuldenaar kan de invordering niet uitvoeren bijvoorbeeld omdat de rekening is afgesloten of geblokkeerd, enz.
- o de schuldenaar heeft een 'refusal' verstuurd naar zijn bank. De bank van de schuldenaar zal daarop een 'reject' van de invordering opmaken en versturen.

- **R-transacties na de vereffening**

- A. Return (**onbetaalde** Europese domiciliëring)

Wanneer de bank van de schuldenaar de rekening van de schuldenaar om welke reden ook niet kan debiteren (bijvoorbeeld wegens onvoldoende saldo, rekening afgesloten of geblokkeerd, enz.), kan zij de invordering terugsturen naar het verrekenings- en vereffeningssysteem, samen met de reden voor de 'return'.

Het returnbericht moet uiterlijk op de vervaldatum + 5 TARGET dagen worden verstuurd. Voor B2B was de termijn oorspronkelijk vastgelegd op 2 TARGET dagen. Vanaf 15 november 2017 verandert dit naar 3 TARGET dagen.

- B. Refund (aanvraag tot **terugbetaling**)

De schuldenaar kan tot acht weken nadat zijn rekening is gedebiteerd, een terugbetaling van het bedrag van de invordering vragen. De bank van de schuldenaar crediteert de rekening van de schuldenaar; de bank van de schuldeiser is te allen tijde verplicht het bedrag van de oorspronkelijke invordering terug te betalen aan de bank van de schuldenaar. De bank van de schuldeiser zal op haar beurt de rekening van de schuldeiser debiteren. Indien dit uitzonderlijk niet mogelijk is, dan vormt dit een kredietrisico voor de bank van de schuldeiser. De bank van de schuldenaar kan aan de bank van de schuldeiser een interestvergoeding aanrekenen voor onterecht betaalde inningen.

Die aanvraag tot terugbetaling bevrijdt de schuldenaar geenszins van zijn aansprakelijkheid voor de betaling van het factuurbedrag of om een overeenkomst met de schuldeiser betreffende de betwiste invordering te bedingen.

Wanneer de betreffende invordering niet door een geldig mandaat wordt gedekt, is het de schuldenaar toegestaan terugbetaling te vragen tot dertien maanden na de debitering van zijn rekening. Die regeling⁹ omvat de volgende stappen en duurt maximum dertig kalenderdagen:

---

⁹Die regeling gaat als bijlage bij het EPC Rulebook SDD.

- o de schuldenaar vraagt via zijn bank een terugbetaling wegens vermeend ongeldig mandaat;
- o de bank van de schuldenaar vraagt een kopie aan de schuldeiser via diens bank;
- o Binnen een termijn van 7 TARGET dagen levert de schuldeiser een kopie van het mandaat aan zijn bank (of aanvaardt meteen de aanvraag tot terugbetaling)
- o de bank van de schuldenaar beslist over de geldigheid van het mandaat, indien nodig;
- o bij ongeldig mandaat, invoering van de aanvraag tot terugbetaling;
- o de bank van de schuldeiser is te allen tijde verplicht de terugbetaling uit te voeren.

Voor terugbetaling binnen het B2B-schema bestaat er geen interbancaire regeling. Bij eventuele betwistingen moet de schuldenaar contact nemen met zijn schuldeiser.

4.3.3 Rechtzetting van invorderingen

De schuldeiser en zijn bank kunnen een aantal R-transacties aanwenden om een invordering te herroepen. Ze verschillen van naam op basis van het verschil in timing van het bericht.

- **Revocation (herroeping)**

De schuldeiser kan een of meer invorderingen herroepen vooraleer die invordering(en) naar de bank van de schuldenaar wordt (worden) doorgestuurd.

- **Request for cancellation (verzoek tot annulering)**

De schuldeiser of zijn bank kunnen een invordering annuleren uiterlijk tot op het ogenblik waarop de bank van de schuldenaar gedebiteerd wordt.

- **Reversal (rechtzetting)**

Wanneer de schuldeiser merkt dat een invordering toch niet hoefde te worden verwerkt (bijvoorbeeld dubbele invordering), kan hij een rechtzettingstransactie na inningsdatum genereren. Een rechtzetting kan dus worden gebruikt om aan de schuldenaar het al gedebiteerde bedrag van de invordering terug te betalen met vermelding van dezelfde oorspronkelijke referentie.

Een rechtzetting kan ook door de bank van de schuldeiser worden verricht.

Het bedrag van de rechtzetting is steeds gelijk aan het volledige bedrag van de oorspronkelijke invordering. Het rechtzettingsbericht bevat ook telkens een verwijzing naar de originele invordering, opdat de schuldenaar een verband kan leggen tussen de rechtzetting en de oorspronkelijke inning.

De schuldeiser of zijn bank kan een rechtzettingstransactie genereren binnen vijf interbankwerkdagen na de vereffeningsdatum.

De schuldeiser moet gebruik maken van een overschrijving, als hij werkt met de nieuwe Europese domiciliëring en op de rekening van de schuldenaar een ander bedrag dan het oorspronkelijk gedebiteerde bedrag of later dan 5 TARGET dagen na de invordering wil terugstorten. Aandachtspunt: gezien de schuldenaar ook de mogelijkheid heeft om terugbetaling (refund) te vragen, bestaat de kans dat bij overschrijving de schuldeiser 2 maal wordt gedebiteerd (1 maal tgv de overschrijving en 1maal tgv de refund) .

4.3.4 Beëindiging door een schuldeiser

Een schuldeiser die geen nieuwe invorderingen onder de Europese domiciliëring meer aanbiedt, blijft aansprakelijk voor de gevolgen van zijn vroegere invorderingen, zoals beschreven in punt 5.

4.3.5 Beheer mandaten cyclus

Sinds 21 november 2016 hoeft de schuldeiser niet langer FRST te sturen bij een eerste aanbieding. Bijgevolg dient bij weigering van de eerste invordering er geen rekening meer worden gehouden met type R-transactie om te bepalen of bij de volgende invordering er FRST of RCUR dient worden gebruikt. Aandachtspunt: de bank van de schuldenaar hoeft na 21 november nog steeds niet te accepteren dat FRST wordt gebruikt nadat een invordering met RCUR correct werd uitgevoerd.

Bij versturen van een laatste invordering (FNAL) of een eenmalige invordering (OOFF) zal de schuldeiser bij ontvangen van een R-transactie, deze invordering enkel terug kunnen aanbieden wanneer het type R-transactie gelijk is aan:

- Reject
  - Refusal
  - Request for cancellation
  - Revocation
  - Return
  - Reversal
-
- Mandaataanpassingen toegevoegd aan het invorderingsbericht hebben geen invloed op het volgende inningstype, indien een R-transactie is ontvangen en verwerkt.
  - Indien een inning met een mandaataanpassing is geweigerd tot en met de inningsdatum (type, Reject/RFC/Refusal), zullen in de volgende aanbieding de mandaataanpassingen moeten worden herhaald.

- De weigeringscodes ontvangen in de R-transactie hebben geen invloed op het volgende inningstype.
- De initiërende partij van het R-transactiebericht heeft geen invloed op het verwachte inningstype.

De specificaties van de elektronische informatie-uitwisseling zijn gepubliceerd op:
<https://www.febelfin.be/nl/betaalverkeer/richtlijnen-en-protocollen-bankstandaarden>

4.4 Uitwisseling berichten tussen bank en schuldeiser

4.4.1 Van schuldeiser naar bank

De invorderingen, aanvragen tot annulering en rechtzettingen dienen door de schuldeiser aan zijn bank te worden verzonden in XML.

4.4.2 Van bank naar schuldeiser

De schuldeiser ontvangt statusinformatie (in XML) van zijn bank vóór de inning.

De rapportering van invorderingen en R-transacties na de inning gebeurt via CODA-versie 2.3 of via XML-rekeninguittreksels.

De verschillende redenen die aanleiding kunnen geven tot een R-transactie, staan vermeld in de weigeringscodes in CODA 2.3 (zie bijlage 1).

5 Verantwoordelijkheden van de schuldeiser

- Mandatenbeheer
  - o de schuldeiser deelt aan de schuldenaar mee dat hij gebruik wenst te maken van de Europese domiciliëring;
  - o het ter ondertekening aanbieden van het mandaat aan de schuldenaar;
  - o toekennen van een mandaatreferte aan elk mandaat;

Voor elk mandaat is er één uniek nummer in combinatie met de schuldeiseridentificatie.
  - o archiveren van de mandaten – rekening houdende met de wettelijke termijnen van toepassing in het land van de schuldenaar;
  - o op verzoek van de schuldenaar (via de betrokken banken) een kopie van het mandaat bezorgen;
  - o wijzigen en stopzetten van het mandaat op vraag van de schuldenaar.

OPGELET: Een mandaat vervalt automatisch na 36 maanden zonder inning.

- Invorderingen
  - o versturen van de aankondiging binnen de vastgestelde of met de schuldenaar overeengekomen termijnen ;
  - o afgeven van invorderingen aan de bank samen met informatie over het mandaat;
  - o wijziging mandaatgegevens doorgeven aan de bank samen met de eerstvolgende invordering.

- Aanvaarden R-transacties

6 Voordelen voor de schuldeiser

6.1 Europese betalingsruimte

Met een Europese domiciliëring zal een schuldeiser via zijn bank kunnen invorderen op alle schuldenaars binnen het SEPA-gebied. Hij kan dit bovendien doen vanaf 1 rekening. Hij hoeft daarbij geen rekening te openen in elk land waar hij klanten/schuldenaars heeft.

Bovendien zijn de procedure en regelgeving inzake de Europese domiciliëring eenvormig in heel het SEPA-gebied.

6.2 Terugkerende en eenmalige Europese domiciliëring

De Europese domiciliëring biedt een schuldeiser de mogelijkheid om gebruik te maken van zowel een terugkerende als een eenmalige Europese domiciliëring.

Bij een terugkerende Europese domiciliëring geeft de schuldenaar aan de schuldeiser de toestemming om zijn rekening meermaals te debiteren, bijvoorbeeld voor het betalen van zijn telefoonrekening.

Bij een eenmalige domiciliëring geeft de schuldenaar aan de schuldeiser de toestemming om zijn rekening slechts eenmaal te debiteren.

6.3 Volledig geautomatiseerde processen

Aan de hand van een schuldeisersreferte (de 'End-To-End reference') kan men elke transactie die aan de bank van de schuldeiser wordt afgegeven, op een eenduidige manier identificeren. Die referte wordt van begin tot eind doorgegeven. Bij uitzonderingen (R-transacties) zorgt dit nummer ervoor dat de oorspronkelijke transactie wordt teruggevonden.

6.4 De mogelijkheid om de invorderingsdatum te bepalen

In vergelijking met overschrijvingen biedt de Europese domiciliëring het voordeel dat de schuldeiser de gewenste uitvoeringsdatum zelf kan bepalen.

6.5 Rechtzetting van invorderingen

De schuldeiser en zijn bank kunnen een aantal R-transacties gebruiken om een invordering te herroepen. Het gaat daarbij om Revocation, Request for Cancellation en Reversal. Voor een uitvoerige bespreking van die berichten, zie 4.3.2.

6.6 Consumentenvertrouwen

De terugbetalingsperiode (8 weken) zorgt ervoor dat de consument vertrouwen heeft in dit betaalinstrument.

Daarenboven biedt de bank de schuldenaar-consument een aantal diensten ter bescherming aan:

- Beperking van het gebruik:
  - o Maximaal bedrag per invordering
  - o Maximale frequentie van de invorderingen in een bepaalde periode
- Aangeven van de schuldeisers waarvoor wel of geen invorderingen mogen worden aanvaard
- Verhinderen dat de rekening kan gedebiteerd worden via een domiciliëring

Dit bevordert het vertrouwen in het product.

7 Wijzigingen

Wijzigingen ten opzichte van de versie 2.0 van de vorige brochure:

- 1° Het Reglement (EU) 2015/847, dat in werking treedt op 26 juni 2017, bepaalt dat het adres van de schuldenaar verplicht is voor alle transacties wanneer de schuldenaar zich in een land bevindt buiten de Europese Economische Ruimte (EER), zoals bijvoorbeeld Zwitserland en Monaco.
- 2° Voor B2B invorderingen met latere of gelijktijdige vervaldag aan 15 november 2017 verandert de termijn voor het sturen van een return bericht van 2 TARGET dagen naar 3 TARGET dagen.

Opmerking: Voor wijzigingen met betrekking tot XML pain. 008, gelieve volgende link te raadplegen:
<https://www.febelfin.be/nl/betaalverkeer/richtlijnen-en-protocollen-bankstandaarden>

8 Lexicon

AANKONDIGING

Aankondiging door de schuldeiser aan de schuldenaar van een inning met de inningsdatum, het bedrag en de mandaatreferte.

CODA of GECODEERD DAGAFSCHRIFT

CODA (geCOdeerd DAGafschrijf) is het elektronische equivalent in gecodeerde vorm van het papieren rekeningafschrift. CODA maakt het de cliënt mogelijk om zijn boekhouding op een automatische manier bij te werken.

CODA 2.3 is de recentste versie, die klaar is voor IBAN-BIC en SDD.

EENMALIGE INVORDERING (ONE OFF)

Invordering die maar één keer plaats heeft (1 debitering).

INNING, INVORDERING

Debitering van de rekening van de schuldenaar.

LAATSTE INVORDERING (LAST)

Laatste van een reeks invorderingen. Het mandaat is verstreken na het boeken van de laatste invordering.

INTER-BANKWERKDAGEN

De inter-bankwerkdagen zijn gebaseerd op de TARGET dag kalender (gepubliceerd door de ECB, zie www.ecb.int)

MANDAAT

De toestemming (papieren document) die de schuldenaar vooraf aan de schuldeiser geeft en op basis waarvan de schuldeiser de bank van de schuldenaar kan verzoeken om de rekening van de schuldenaar te debiteren.

MANDAATREFERTE

Een uniek nummer toegekend door de schuldeiser voor het mandaat.

ONBETAALD (RETURN)

Bericht aan de schuldeiser (via zijn bank) vanwege de bank van de schuldenaar – uiterlijk vijf inter-bankwerkdagen (in geval van B2B: twee en vanaf 19/11/2017: drie) na de inningsdatum waarop de schuldeiser de fondsen heeft ontvangen. De bank van de schuldenaar krijgt de fondsen teruggestort wegens onuitvoerbaarheid van de invordering op de rekening van de schuldenaar.

ONUITVOERBAAR (REJECT)

Bericht aan de schuldeiser vanwege zijn bank – vóór de uitvoeringsdatum – dat de invordering niet uitgevoerd kan worden.

RECHTZETTING (REVERSAL)

Volledige terugbetaling aan de schuldenaar door de schuldeiser als rechtzetting van een verkeerde invordering (tot maximum 5 inter-bankwerkdagen na de invordering).

REKENINGHOUDER

De persoon die voor eigen rekening of voor rekening van de schuldenaar op zijn rekening moet worden gedebiteerd voor het invorderingsbedrag of gecrediteerd voor het terugbetalingsbedrag.

RICHTLIJN BETREFFENDE DE BETALINGSDIENSTEN (PSD of PAYMENT SERVICES DIRECTIVE)

Het Europees Parlement heeft een Europese Richtlijn betreffende de betalingsdiensten goedgekeurd die voorziet in één Europese regelgeving welke door elke lidstaat wordt omgezet in de eigen wetgeving. Het SEPA-project voldoet volledig aan deze Richtlijn (Europese Richtlijn 2007/64/EG van 13 november 2007 betreffende de betalingsdiensten in de interne markt – PBEG van 5 december 2007 L 319/1). De Richtlijn is omgezet in de wet van 10 december 2009 betreffende de betalingsdiensten.

SCHULDEISER

De persoon die

- zal gaan innen bij zijn schuldenaars
- de mandaten beheert en bijhoudt
- de aankondiging verzendt
- het initiatief neemt tot invorderen

SCHULDEISERIDENTIFICATIENUMMER

Nummer voor de identificatie van de schuldeiser, zie punt 4.1.1.

SCHULDEISERSREFERTE (END-TO-END REFERENCE)

Dit is de specifieke door de schuldeiser toegekende referentie per invordering en per schuldenaar.

SCHULDENAAR

De cliënt op wiens naam de facturen worden opgemaakt (de schuldenaar is niet noodzakelijk de houder van de te debiteren rekening).

TERUGBETALING (REFUND)

Bericht van de schuldenaar aan de schuldeiser (via hun banken en uiterlijk acht weken na de betaling) met de vraag het transactiebedrag terug te storten.

In geval van ongeldig mandaat wordt deze periode verlengd tot 13 maanden.

TERUGKERENDE INVORDERING (RCUR)

Invordering die meer dan eens plaats heeft (meerdere debiteringen).

UITEINDELIJKE SCHULDEISER

De schuldeiser op wiens naam de facturen worden geïnd (de persoon die int, is niet noodzakelijk de schuldeiser).

VEREFFENINGSDATUM

Datum waarop de banken onderling de onderliggende financiële transacties uitvoeren.

VERREKENINGS- EN VEREFFENINGSSYSTEEM (CSM)

CSM staat voor 'Clearing and Settlement Mechanism' en biedt de deelnemende banken de mogelijkheid om onderling betalingen te verrekenen en te vereffenen.

VERZOEK TOT ANNULERING (REQUEST FOR CANCELLATION)

Annulering van de invordering vóór de vereffeningdatum op verzoek van de schuldeiser en/of zijn bank.

WEIGERING (REFUSAL)

Via zijn eigen bankier deelt de schuldenaar aan de schuldeiser, vóór de eigenlijke betaling, mee dat hij de invordering weigert te betalen.

Bijlage 1: SDD codes in CODA

Het gebruik van de 'EPC reason codes' door de banken wordt sterk aangeraden. De Belgische banken worden verondersteld deze codes vanaf 1 november 2015 te gebruiken om uniformiteit in de interpretatie van de Reason Codes te bekomen.

Meer info vindt u op: <https://www.europeanpaymentscouncil.eu/sites/default/files/KB/files/EPC173-14%20v3.0%20Guidance%20on%20Reason%20Codes%20for%20SDD%20R-transactions.pdf>

Deze Europese lijst vervangt de hieronder vermelde Febelfin guidelines,

SDD reason codes – mixed for return, refund & reject		
Code	Reason specified in the Rulebook	Case to use
AC01	Account Identifier (IBAN) Incorrect	- IBAN incorrect
AC04	Account closed	- Account closed
AC06	Account blocked	- Account blocked (eg succession / bankruptcy)
AC13	InvalidDebtorAccountType	- Account type not allowed for direct debit
AG01	Direct Debit forbidden on this account for regulatory reasons	- Account not allowed for Direct Debit for regulatory reasons
AG02	Bank Operation code specified in the message is not valid for receiver	- Bank Operation code specified in the message is not valid for receiver
AM05	Duplication collection	- Same collection has been done in the near past
BE05	Identifier of the Creditor Incorrect	- Creditor ID not correct
FF01	File Format incomplete or invalid	- XML file was not duly filled out or correct – there is a syntax error in the file - No/incorrect (syntax) mandate info in collection - amendment info is missing
MD01	No valid mandate	- No mandate is existing - B2B mandate not yet confirmed by the debtor - <u>Refund</u> unauthorised transaction (until 13 months after due date)

SDD reason codes – mixed for return, refund & reject		
Code	Reason specified in the Rulebook	Case to use
MD02	Mandate data missing or incorrect	- Sequence type incorrect (idea is to isolate this reason code for identification of the Sequence type incorrect)
MD06	Disputed authorized transaction	- Unconditional <u>Refund</u> of a transaction (CORE – until 8 week after Due date)
MD07	Debtor Deceased	- Debtor Deceased
MS02	Refusal by the Debtor	- Refusal by debtor at presentation
MS03	Reason not specified	- Limit the use of this reason code and select to corresponding one in the list.
PY01	Not routable	- Debtor bank is not reachable for SDD
RC01	Bank Identifier (BIC) Incorrect	- BIC of bank is not correct
RR01	Regulatory Reason	- Regulatory Reason
RR02	Regulatory Reason	- Regulatory Reason
RR03	Regulatory Reason	- Regulatory Reason
SL01	Specific Service offered by the Debtor Bank	- Account (or mandate) blocked by debtor for SDD (black / white list) - Exceeds the limit set up on the mandate by the debtor (amount or periodicity)

Bijlage 2: Vertalingen

Terminologie voor de klant (schuldeiser en schuldenaar)

	Rulebook termen Guideline termen	NEDERLANDS	FRANS	DUITS
B	SEPA Direct debit Core	Europese domiciliëring	domiciliation européenne	die europäische Lastschrift
	SEPA DD B2B Business to Business	B2B Europese domiciliëring	domiciliation européenne B2B	die europäische Lastschrift B2B
C	Creditor	Schuldeiser	créancier	Zahlungsempfänger
	Creditor identifier	Schuldeiseridentificatie	identification du créancier	Identifikationsnummer des Zahlungsempfängers
	Collection date	Invorderingsdatum	date d'encaissement	Einzugsdatum
	Core mandate	(standaard) mandaat	mandat (standard)	(Standard-)Einzugsermächtigung
D	Debtor	Rekeninghouder	titulaire du compte	Zahlungspflichtiger
	Due date	Vervaldatum	date d'échéance	Fälligkeitsdatum
	Debtor reference party	Schuldenaar	débiteur	Referenzpartei des Zahlungspflichtigen
E	End-to-end reference	Schuldeisersreferte	référence du créancier	Referenznummer des Zahlungsempfängers
F	First collection	eerste invordering	premier encaissement	Erstlastschrift
I	Interest compensation	intrestcompensatie	intérêts compensatoires	Zinsausgleich
L	Last collection	laatste invordering	dernier encaissement	letzte Lastschrift

M	Mandate reference	Mandaatreferte	référence du mandat	Referenznummer der Einzugsermächtigung
	Mandate	Mandaat	mandat	Einzugsermächtigung
O	One-off	eenmalige invordering	encaissement unique	Einmallastschrift
R	Recurrent	terugkerende invordering	encaissement récurrent	wiederkehrende Lastschrift
	Refund	terugbetaalde Europese domiciliëring	domiciliation européenne remboursée	Rückgabe wegen Widerspruch
	Refusal	geweigerde Europese domiciliëring	domiciliation européenne refusée	Rückgabe wegen Widerspruch
	Reject	onuitvoerbare Europese domiciliëring	domiciliation européenne inexécutable	Zurückweisung einer Lastschrift
	Return	onbetaalde Europese domiciliëring	domiciliation européenne impayée	Rückgabe einer Lastschrift
	Reversal	rechtzetting van Europese domiciliëring	rectification d'une domiciliation européenne	Rückbuchung einer Lastschrift
	Request for cancellation	verzoek tot annulatie van Europese domiciliëring	demande d'annulation d'une domiciliation européenne	Rückruf einer Lastschrift
	Revocation	Herroeping	Révocation	
S	Settlement date	Vereffeningsdatum	date de liquidation	Verrechnungsdatum
T	Transaction identification	bankreferentie van de transactie	référence bancaire de la transaction	Referenznummer der Bank des Zahlungsempfängers
U	Ultimate creditor creditor reference party	Feitelijke schuldeiser	créancier final	Referenzpartei des Zahlungsempfängers
	Ultimate debtor Debtor reference party	Feitelijke schuldenaar	débiteur final	Referenzpartei des Zahlungspflichtiger

www.febelfin.be

Belgische Federatie van de financiële sector

Aarlenstraat 82 | 1040 Brussel

T 02 507 68 11 | info@febelfin.be | www.febelfin.be